ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
# DZIENNIK WOJEWÓDZKI

NR 7 KATOWICE, DNIA 15 MARCA 1946

Poz. **TREŚĆ:** Str



## DZIAŁ URZĘDOWY

**105**

### USTAWA

z dnia 30 marca 1939 r.

**o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych.**

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 200 z dnia 4 kwietnia 1939 r.)

Dział I.

**Przepisy wstępne.**

Rozdział I.

**Przepisy ogólne.**

*Art. 1.* Powszechny obowiązek świadczeń rzeczowych obejmuje:

1) obowiązek udzielania danych o przedmiotach świadczeń rzeczowych;

2) obowiązek przysposobienia się do działalności, odpowiadającej potrzebom obrony Państwa lub warunkom wojennym (obowiązek przysposobienia do świadczeń rzeczowych);

3) obowiązek odstępowania na rzecz Państwa przedmiotów świadczeń rzeczowych i podporządkowania się dla tego celu innym zarządzeniom władzy (obowiązek świadczeń rzeczowych).

*Art. 2.* (1) Powszechny obowiązek świadczeń rzeczowych wykonywa się na żądanie władzy, określonej w ustawie niniejszej.

(2) Żądanie władzy następuje w formie zarządzenia ogólnego, lub nakazu, skierowanego do oznaczonej osoby.

(3) W przypadku niewykonania zarządzenia lub nakazu w czasie, miejscu i w sposób określony — wykonanie nastąpi przy użyciu środków przymusowych.

*Art. 3.* W razie wybuchu wojny lub zarządzenia mobilizacji, tudzież w przypadkach, gdy tego wymagać będzie interes obrony Państwa, stwierdzony uchwałą Rady Ministrów — Rada Ministrów jeżeli dane uprawnienie nie służy innej władzy — może:

1) zakazać wywozu wszelkiego rodzaju ruchomości za granicę, lub przywozu z zagranicy na obszar Państwa lub do pewnych jego części, albo też wywóz lub przywóz ograniczyć;

2) normować oraz poddawać kontroli obrót towarowy i pieniężny, oraz działalność instytucyj z tym obrotem związanych, zarówno na rynkach wewnętrznych, jak i w stosunkach z zagranicą;

3) wprowadzać na rzecz Państwa lub innych podmiotów prawnych wyłączność wytwórczości i obrotu surowców, półfabrykatów i fabrykatów;

4) normować wytwórczość i spożycie;

5) nakazać lub też zakazać wytwarzania lub przerobu pewnych produktów;

6) tworzyć przymusowo związki i zrzeszenia gospodarcze, mające na celu organizowanie wytwarzania, przetwarzania, gromadzenia i rozdziału przedmiotów świadczeń rzeczowych.

Rozdział II.

**Zakres powszechnego obowiązku świadczeń rzeczowych pod względem przedmiotowym.**

*Art. 4.* (1) Przedmiotem świadczeń rzeczowych może być rzecz (ruchoma lub nieruchoma), albo prawo, potrzebne do celów obrony Państwa.

(2) Przedmiotem świadczeń rzeczowych mogą być zarówno rzeczy i prawa już istniejące, jak i te, które dopiero powstaną (wytwory pracy, płody natury).

*Art. 5.* (1) Powszechnemu obowiązkowi świadczeń rzeczowych nie podlegają:

1) rzeczy i prawa, wolne od obowiązku świadczeń rzeczowych z mocy przepisów prawa międzynarodowego lub zwyczajów międzynarodowych;

2) świątynie i domy modlitwy wszystkich uznanych w Państwie wyznań religijnych, wraz ze znajdującymi się w nich przedmiotami, przeznaczonymi bezpośrednio do służby Bożej;

3) przedmioty kultu;

4) mające charakter publiczny: archiwa, biblioteki, muzea oraz zbiory naukowe i artystyczne, tudzież prywatne zbiory i poszczególne przedmioty sztuki i kultury o stwierdzonej wartości zabytkowej; rozporządzenie Ministrów: Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych określi, które archiwa biblioteki i zbiory naukowe i artystyczne uważać na-

leży za mające charakter publiczny oraz rodzaje prywatnych zbiorów i przedmiotów sztuki i kultury, które uważać należy za mające wartość zabytkową;

5) parki narodowe;

6) rezerwaty roślinne i zwierzęce, które określi w rozporządzeniu Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

(2) Od powszechnego obowiązku świadczeń rzeczowych mogą być zwolnione przedmioty świadczeń rzeczowych, które określi w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami. Rozporządzenie to określi również władze właściwe do udzielania zwolnień oraz tryb postępowania w tych sprawach.

*Art. 6.* (1) Zakłady lecznicze mogą być przedmiotem świadczeń rzeczowych jedynie dla celów sanitarno wojskowych za zgodą Ministra Opieki Społecznej, a jeżeli chodzi o zakłady weterynaryjne — za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Kliniki szkół akademickich (dla ludzi i zwierząt) mogą być przedmiotem świadczeń rzeczowych jedynie dla celów sanitarno-wojskowych za zgodą Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Rozdział III.

## Zakres powszechnego obowiązku świadczeń rzeczowych pod względem podmiotowym.

*Art. 7.* (1) Powszechnemu obowiązkowi świadczeń rzeczowych podlegają wszystkie osoby, w których posiadaniu na obszarze Państwa znajdują się przedmioty świadczeń rzeczowych.

(2) Za posiadacza w rozumieniu ustawy niniejszej uważa się osobę która ma rzecz w swym faktycznym władaniu, lub z prawa pewnego korzysta bez względu na tytuł prawny. Jeżeli chodzi o osoby prawne, za posiadaczy uważa się osoby, sprawujące zarząd majątkiem.

*Art. 8.* (1) Obowiązki posiadacza ciążą na ustanowionym według ustawy niniejszej pełnomocniku, jeżeli zarządzenie lub nakaz (art. 2) nie stanowi inaczej.

(2) Pełnomocnik jest z mocy ustawy niniejszej upoważniony do występowania wobec władzy imieniem posiadacza; wszelkie jego wystąpienia w zakresie obowiązków, wynikających z ustawy niniejszej, mają moc wiążącą posiadacza.

*Art. 9.* (1) Pełnomocnika ustanawia na żądanie władzy posiadacz przedsiębiorstwa przemysłowego lub górniczego, handlowego lub składowego, albo też gospodarstwa wiejskiego spośród osób, odpowiadających warunkom wymaganym ustawą niniejszą.

(2) Jeżeli przedsiębiorstwo lub gospodarstwo wiejskie obejmuje kilka zakładów pracy, będących odrębnymi jednostkami administracyjnymi posiadacz obowiązany jest ustanowić na żądanie władzy również pełnomocników dla każdego zakładu z osobna. Pełnomocnik przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego koordynuje załatwienie spraw przez pełnomocników poszczególnych zakładów.

(3) Posiadacz przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego na żądanie władzy obowiązany jest ustanowić również zastępcę pełnomocnika.

(4) Do zastępcy pełnomocnika stosuje się odpowiednio przepisy, odnoszące się do pełnomocnika.

*Art. 10.* Władzą właściwą do żądania ustanowienia pełnomocnika oraz do spraw, związanych z jego ustanowieniem, jest władza uprawniona według ustawy niniejszej do zarządzenia przysposobienia do świadczeń rzeczowych danego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego.

*Art. 11.* (1) Pełnomocnikiem można ustanowić osobę, która:

1) posiada obywatelstwo polskie;

2) włada biegle językiem polskim w słowie i piśmie;

3) posiada pełne zaufanie władz państwowych;

4) należy do stałych pracowników przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego i zajmuje w nich stanowisko kierownicze, albo należy do zarządu przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego, albo też jest jednym z ich współwłaścicieli lub posiadaczy; w przypadkach wyjątkowych można ustanowić pełnomocnikiem pracownika przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego, nie odpowiadającego powyższym wymogom, lecz posiadającego odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

(2) W przedsiębiorstwach i gospodarstwach wiejskich, które Minister Spraw Wojskowych uzna za szczególnie ważne dla obrony Państwa, pełnomocnik lub jego zastępca powinien posiadać wykształcenie techniczne, odpowiednie dla danej gałęzi produkcji, a nadto kwalifikacje specjalne, które określi w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. *12.* (1) Pełnomocnika należy ustanowić w terminie, oznaczonym przez właściwą władzę, termin ten nie będzie krótszy niż dwa tygodnie.

(2) O ustanowieniu pełnomocnika należy zawiadomić władzę, która zażądała jego ustanowienia, dołączając równocześnie pisemną deklarację odnośnej osoby o gotowości przyjęcia obowiązków pełnomocnika.

*Art. 13.* (1) Pełnomocnik może pełnić swe czynności po zatwierdzeniu go przez właściwą władzę.

(2) Władza może odmówić zatwierdzenia lub udzielone zatwierdzenie cofnąć, jeżeli pełnomocnik nie odpowiada lub przestał odpowiadać warunkom, określonym w art. 11.

(3) W razie nie zatwierdzenia pełnomocnika lub cofnięcia zatwierdzenia, władza właściwa wyznaczy nowy termin, nie krótszy niż dwa tygodnie, na ustanowienie pełnomocnika.

*Art. 14.* (1) W razie nieustanowienia przez posiadacza przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego w terminie nakazanym przez władzę pełnomocnika, albo jeżeli władza dwukrotnie odmówiła zatwierdzenia pełnomocnika ustanowionego przez posiadacza — władza wyznaczy na czas określony w zarządzeniu pełnomocnika komisarycznego.

(2) Władzą właściwą do ustanowienia pełnomocnika komisarycznego jest minister właściwy do zarządzenia przysposobienia do świadczeń rzeczowych danego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego.

(3) Do pełnomocnika komisarycznego stosuje się odpowiednio przepisy, odnoszące się do pełnomocnika.

*Art. 15.* (1) Pełnomocnik komisaryczny otrzymuje od przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego wynagrodzenie, według przeciętnych wynagrodzeń osób, zajmujących stanowiska kierownicze w danej gałęzi i rodzaju przedsiębiorstw lub gospodarstw wiejskich, w wysokości, ustalonej przez właściwą władzę (art. 10) w drodze polubownej z danym przedsiębiorstwem lub gospodarstwem wiejskim.

(2) W razie niemożności polubownego uzgodnienia wysokości wynagrodzenia dla pełnomocnika komisarycznego, władza skierowuje wniosek do sądu okręgowego o ustalenie wysokości wynagrodzenia. Sąd rozpoznaje wniosek taki w postępowaniu niespornym (incydentalnym), którego koszty ponosi przedsiębiorstwo lub gospodarstwo wiejskie.

(3) do czasu ustalenia wysokości wynagrodzenia przedsiębiorstwo lub gospodarstwo wiejskie wypłaca pełnomocnikowi komisarycznemu, jako zaliczkę, kwotę, odpowiadającą wynagrodzeniu przez nie proponowanemu.

*Art. 16.* (1) Posiadacz przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić władzę o wypowiedzeniu pracy lub zwolnieniu z pracy pracownika pełniącego obowiązki pełnomocnika (pełnomocnika komisarycznego, zastępcy).

(2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z interesowanymi ministrami określa wzajemne obowiązki i prawa posiadacza przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego i pełnomocnika.

Dział II.

## Obowiązek udzielania danych o przedmiotach świadczeń rzeczowych.

*Art. 17.* (1) Osoby, na których ciąży powszechny obowiązek świadczeń rzeczowych, obowiązane są już

w czasie pokoju udzielać na własny koszt w czasie, miejscu i w sposób przez władze wskazany ustnych lub pisemnych danych o przedmiotach świadczeń rzeczowych.

(2) Dane o przedmiotach świadczeń rzeczowych obejmują wszelkie informacje, niezbędne dla władzy, celem poznania przedmiotów świadczeń rzeczowych (stwierdzenia ich ilości, jakości, miejsca położenia, stanu itp.), tudzież do zaprojektowania zmian i kontroli.

(3) Dane o przedmiotach świadczeń rzeczowych mają być na koszt obowiązanego stosownie do żądania władzy, uzupełniane zestawieniami, sprawozdaniami, wykresami, obliczeniami, rysunkami itp.

*Art. 18.* Posiadacze przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych oraz handlowych i składowych obowiązani są na żądanie władzy przesyłać okresowe sprawozdania o zmiennych elementach przedsiębiorstwa, tudzież powiadamiać władzę bezzwłocznie o wypadkach technicznych.

*Art. 19.* Władzą właściwą do żądania danych o przedmiotach świadczeń rzeczowych są:

1) w stosunku do posiadaczy przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych, handlowych i składowych oraz gospodarstw wiejskich — władze uprawnione do zarządzenia przysposobienia do świadczeń rzeczowych tych przedsiębiorstw i gospodarstw;

2) w stosunku do wszystkich innych osób, podlegających powszechnemu obowiązkowi świadczeń rzeczowych, — powiatowe władze administracji ogólnej, działające w porozumieniu z władzą wojskową, określoną przez Ministra Spraw Wojskowych.

*Art. 20.* (1) Rozporządzenie Ministrów: Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i innymi właściwymi ministrami określi, co w rozumieniu ustawy niniejszej uważać należy za przedsiębiorstwa przemysłowe i górnicze, przedsiębiorstwa handlowe i składowe oraz za gospodarstwa wiejskie.

(2) Rozporządzenie, wymienione w ust. (1), może zaliczyć do przedsiębiorstw przemysłowych również określone typy zakładów rzemieślniczych tudzież grupy i organizacje przemysłowe, handlowe, rzemieślnicze i rolne o charakterze administracyjno-gospodarczym (koncerny, syndykaty, kartele, związki i zrzeszenia przemysłowe, handlowe, rolne, cechy rzemieślnicze itp.).

(3) Rozporządzenie, wymienione w ust. (1), może zaliczyć do przedsiębiorstw handlowych również banki komunalne, komunalne kasy oszczędności, gminne kasy pożyczkowo - oszczędnościowe, spółdzielnie kredytowe oraz inne instytucje kredytowe i oszczędnościowe.

(4) Ilekroć ustawa niniejsza używa ogólnie określenia przedsiębiorstwa, należy przez to rozumieć przedsiębiorstwa przemysłowe i górnicze oraz przedsiębiorstwa handlowe i składowe, określone w rozporządzeniu wymienionym w ust. (1)

*Art. 21.* (1) Posiadacze przedsiębiorstw oraz gospodarstw wiejskich obowiązani są, niezależnie od ogólnego obowiązku udzielania danych o przedmiotach świadczeń rzeczowych, udzielać danych o przedmiotach świadczeń rzeczowych delegatom właściwych ministerstw.

(2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami określa właściwość władz, uprawnionych do wysyłania delegatów imieniem ministra, tryb ustanawiania delegatów oraz ich obowiązki i prawa.

*Art. 22.* Delegaci właściwego ministra, okazujący polecenie władzy, mają prawo wstępu do wszystkich pomieszczeń i urządzeń przedsiębiorstw i gospodarstw wiejskich, celem zebrania danych o przedmiotach świadczeń rzeczowych.

*Art. 23.* Posiadacze przedsiębiorstw obowiązani są na żądanie delegatów właściwego ministra:

1) poczynić wszelkie ułatwienia przy przeglądzie przedsiębiorstwa oraz przy sporządzaniu planów i szkiców danego przedsiębiorstwa (terenów z dojazdami, budowli, składów, magazynów, maszyn i urządzeń technicznych itp.), oraz okazywać lub dostarczać do wglądu na żądanie posiadane plany i rysunki, dotyczące przedsiębiorstwa:

2) udzielać ustnie lub pisemnie wyjaśnień, dotyczących maszyn i urządzeń technicznych, składu osobowego, władz i personelu, produkowania, zdolności wytwórczej, pojemności składów i magazynów oraz sposobu przechowywania i magazynowania;

3) okazywać zapasy i podawać ich ilość, a w szczególności paliwa, materiałów pędnych i smarów, surowców, półfabrykatów i fabrykatów, również części wymiennych, narzędzi i innych ruchomości;

4) okazywać księgi i dokumenty rachunkowe oraz przedstawiać wszystkie elementy i sposoby kalkulacji kosztów własnych;

5) wskazywać źródła zakupów oraz nazwiska dostawców;

6) podawać do wiadomości wysokość, pochodzenie oraz rodzaj kapitału i obrotów handlowych przedsiębiorstwa.

*Art. 24.* Posiadacze gospodarstw wiejskich obowiązani są na żądanie delegatów właściwego ministra:

1) poczynić wszelkie ułatwienia przy przeglądzie gospodarstwa wiejskiego oraz przy sporządzaniu planów i szkiców danego gospodarstwa (terenów z dojazdami, budowli, składów, magazynów, maszyn, ich części, urządzeń itp.), oraz okazywać lub dostarczać do wglądu na żądanie posiadane plany i rysunki, dotyczące gospodarstwa;

2) udzielać ustnie lub pisemnie wyjaśnień, dotyczących ilości i jakości środków produkcji, składu osobowego zarządu i personelu, inwentarza żywego i martwego, wszelkich posiadanych zapasów i sposobów ich przechowywania oraz sposobu i planu prowadzenia gospodarki

*Art. 25.* (1) Minister Spraw Wojskowych oraz inni ministrowie w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych mogą już w czasie pokoju zarządzić rejestrację przedmiotów świadczeń rzeczowych.

(2) Rejestracja przedmiotów świadczeń rzeczowych obejmuje informacje, niezbędne dla władzy, celem ustalenia ilości i jakości przedmiotów świadczeń rzeczowych, miejsca ich położenia, tudzież osób ich posiadaczy.

(3) Osoby na których ciąży powszechny obowiązek świadczeń rzeczowych, obowiązane są stosownie do zarządzenia, wymienionego w ust. (1) ustnie lub pisemnie, w czasie, miejscu i w sposób wskazany przez władzę, zgłaszać posiadane przedmioty (ruchomości i nieruchomości, prawa), jako przedmioty świadczeń rzeczowych.

## Dział III.
## Obowiązek przysposobienia do świadczeń rzeczowych.

### Rozdział I.
### Przepisy ogólne.

*Art. 26.* Obowiązkowi przysposobienia do świadczeń rzeczowych podlegają:

1) przedsiębiorstwa przemysłowe i górnicze,
2) przedsiębiorstwa handlowe i składowe.
3) gospodarstwa wiejskie,

określone w rozporządzeniu Ministrów: Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu, wydanym na podstawie art. 20.

*Art. 27.* Przysposobienie do świadczeń rzeczowych polega:

1) na przygotowaniu przedsiębiorstw i gospodarstw wiejskich, albo też ich części, do działalności, odpowiadającej potrzebom obrony Państwa lub warunkom wojennym;

2) na przystosowaniu przedsiębiorstw i gospodarstw wiejskich do przejścia na wytwórczość wojenną.

*Art. 28.* Przysposobienie do świadczeń rzeczowych może zarządzać władza zarówno w czasie pokoju, jak i podczas wojny.

### Rozdział II.
### Przysposobienie do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych.

*Art. 29.* (1) Do występowania z żądaniem przysposobienia do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych właściwe są władze następujące:

1) w stosunku do przedsiębiorstw przemysłu drzewnego przerabiającego surowce — Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Spraw Wojskowych oraz Skarbu:

2) w stosunku do przedsiębiorstw przemysłowych, przerabiających surowce pochodzenia roślinnego

zwierzęcego oraz przemysłu spożywczego Ministrowie: Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu oraz Skarbu każdy w zakresie swej właściwości w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu;

3) w stosunku do przedsiębiorstw przemysłowych, których produkcja wojenna ma być przygotowana i w całości wykorzystana dla potrzeb Sił Zbrojnych — Minister Spraw Wojskowych;

4) w stosunku do pozostałych rodzajów przedsiębiorstw przemysłowych oraz w stosunku do przedsiębiorstw górniczych — Minister Przemysłu i Handlu, w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu oraz innymi interesowanymi w danej gałęzi przemysłu lub górnictwa ministrami.

2) W stosunku do przedsiębiorstw samorządowych wymłenieni w ust. (1) ministrowie działają również w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

3) Rada Ministrów może przekazać pod czasowy zarząd Ministra Spraw Wojskowych lub też innego ministra pewne kategorie przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych lub też poszczególne zakłady tych przedsiębiorstw.

4) Właściwi ministrowie mogą przekazywać swe uprawnienia w całości lub części władzom i organom podległym, które działają w porozumieniu z władzą wojskową, określoną przez Ministra Spraw Wojskowych.

*Art. 30.* Celem przygotowania przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych do działalności, odpowiadającej potrzebom obrony Państwa, albo warunkom wojennym, posiadacze przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych, tak istniejących, jak i nowo zakładanych, obowiązani są już w czasie pokoju na żądanie władzy:

1) dostosować budowę lub przeróbkę obiektu przedsiębiorstwa do potrzeb tej działalności, oraz wyposażyć je w potrzebne urządzenia, maszyny, narzędzia oraz inne ruchomości — wedle wymagań władzy;

2) posiadać i utrzymywać w należytym stanie oraz w miejscu i w sposób, wskazany przez władze, materiały ruchu, surowce, półfabrykaty i inne materiały w ilości niezbędnej do zapewnienia ciągłości produkcji wojennej, nakazanej przez władzę.

*Art. 31.* Celem przystosowania przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych do przejścia ich na wytwórczość wojenną, określoną przez właściwą władzę, posiadacze tych przedsiębiorstw obowiązani są już w czasie pokoju na żądanie władzy:

1) opracować na własny koszt i utrzymać w stanie aktualności plan eksploatacyjny przedsiębiorstwa, odpowiadający potrzebom wytwórczości wojennej, a obejmujący: plan przeprowadzenia potrzebnych adaptacyj technicznych, plan gromadzenia i uzupełnienia zapasów, surowców i półfabrykatów oraz plan organizacji pracy, przy uwzględnieniu uzupełnień personalnych oraz przeszkolenia personelu;

2) zmontować i zainstalować wskazane przez władzę urządzenia techniczne i maszyny;

3) dostosować na własny koszt kwalifikacje osobowe i fachowe personelu przedsiębiorstwa do potrzeb wytwórczości wojennej:

4) uruchomić, tytułem próby wytwórczość wojenną.

*Art. 32.* (1) Posiadacze przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych obowiązani są w czasie wojny, mobilizacji, tudzież w przypadkach, gdy tego wymagać będzie interes obrony Państwa, stwierdzony uchwałą Rady Ministrów, podporządkować się wszelkim żądaniom władzy, mającym na celu przystosowanie przedsiębiorstwa do wytwórczości wojennej lub działalności, stosownie do żądania władzy

(2) W szczególności wymienieni w art. 29 ministrowie, każdy w swoim zakresie działania, lub upoważnione przez nich władze i organa podległe mogą:

1) normować działalność przedsiębiorstwa pod każdym względem tak, co do metod wytwórczości, rodzaju i jakości wytworów, jako też co do rodzaju i jakości surowców i półfabrykatów, które mają być przy tym użyte;

2) zarządzić dokonanie w przedsiębiorstwie, stosownie do swego uznania, zmian i przeróbek, dotyczących zmiany zarówno charakteru, jak i rodzaju dotychczasowej wytwórczości.

Rozdział III.

## Przysposobienie do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstw handlowych i składowych.

*Art. 33.* (1) Do występowania z żądaniem przysposobienia do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstw handlowych i składowych właściwe są władze następujące:

1) w stosunku do przedsiębiorstw trudniących się handlem lub składem przedmiotów powszedniego użytku w rozumieniu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. lutego 1938 roku o poruczeniu spraw aprowizacyjnych Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych, (Dz. U. R. P. Nr 13 poz. 89) — Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, Minister Przemysłu i Handlu i Minister Skarbu, każdy w zakresie swej właściwości, w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu;

2) w stosunku do aptek publicznych, składów aptecznych, oraz składnic (aptek) z materiałem sanitarnym ubezpieczalni społecznych, instytucyj o charakterze samorządowym, tudzież w stosunku do hurtowych składów materiału sanitarnego — Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu.

3) w stosunku do banków i instytucyj bankowych w rozumieniu prawa bankowego, oraz w stosunku do innych instytucyj kredytowych i oszczędnościowych, które podlegać mogą obowiązkowi przysposobienia do świadczeń rzeczowych wedle rozporządzenia, wydanego na podstawie art. 20 ust. (3) — Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

4) w stosunku do wszystkich innych przedsiębiorstw handlowych i składowych — Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Skarbu i innymi interesowanymi w danej gałęzi handlu ministrami.

(2) W stosunku do przedsiębiorstw samorządowych, wymienieni w ust. (1) ministrowie działają również w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

(3) Rada Ministrów może przekazać pod czasowy zarząd Ministra Spraw Wojskowych lub też innego ministra pewne rodzaje handlu lub poszczególne ich przedsiębiorstwa.

(4) Właściwi ministrowie mogą przekazywać swe uprawnienia w całości lub w części władzom i organom podległym, które działają w porozumieniu z władzą wojskową określoną przez Ministra Spraw Wojskowych.

*Art. 34.* (1) Posiadacze przedsiębiorstw handlowych i składowych obowiązani są już w czasie pokoju, celem przysposobienia tych przedsiębiorstw do świadczeń rzeczowych, na żądanie władzy:

1) posiadać i utrzymywać w należytym stanie oraz w ilości, miejscu i w sposób wskazany przez władze przedmioty handlu i składu jako zapasy wojenne;

2) dokonać nakazanej przez władzę przeróbki zakładu, celem pomieszczenia zapasów wojennych, lub też podporządkować się wszelkim zarządzeniom władzy co do stworzenia odpowiednich warunków na pomieszczenie i rozdział zapasów wojennych;

3) podporządkować się wszelkim żądaniom władzy w zakresie kontroli zapasów wojennych, tudzież sposobów ich odświeżenia.

(2) Właściwi ministrowie (art 33) w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Skarbu, mogą zarządzić już w czasie pokoju na całym obszarze Państwa lub też w poszczególnych jego częściach sprawdzenie stanu przysposobienia do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstw handlowych i składowych w sposób, określony w zarządzeniu tych ministrów.

Rozdział IV.

## Przysposobienie do świadczeń rzeczowych gospodarstw wiejskich.

*Art. 35.* Celem przysposobienia do świadczeń rzeczowych gospodarstw wiejskich posiadacze tych gospodarstw obowiązani są już w czasie pokoju, na żądanie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu lub upoważnionej przez nich władzy:

1) posiadać i utrzymywać w należytym stanie oraz w ilości, miejscu i w sposób wskazany przez władzę, ma-

szyny, narzędzia i inne środki wytwórcze, tudzież pomieszczenia na te ruchomości:

2) prowadzić gospodarkę w nakazanym przez władzę kierunku oraz wykonywać określone prace i inwestycje, związane z tym kierunkiem;

3) przystosować gospodarstwa wiejskie pod względem terenowym do potrzeb obrony Państwa w sposób nakazany przez władzę; rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych określi sposoby i warunki przystosowania terenowego gospodarstwa.

*Art. 36.* W związku z nałożeniem obowiązku przysposobienia gospodarstw wiejskich do świadczeń rzeczowych, wojewoda, na wniosek dowódcy okręgu korpusu (terytorialnego dowódcy równorzędnego) może zarządzić:

1) wdrożenie z urzędu postępowania scaleniowego;

2) włączenie do obszaru scalenia gruntów pod budynkami i podwórzami oraz gruntów otoczonych murem, bez względu na brak zgody właścicieli;

3) uwzględnienie nałożonego na uczestników scalenia obowiązku przeniesienia zabudowań na miejsce wskazane przez władzę w projekcie scalenia (w warunkach objęcia w posiadanie scalonych gruntów) z określeniem terminu przeniesienia zabudowań nie krótszego niż dwa lata, poczynając od wprowadzenia uczestników scalenia w posiadanie wydzielonych im gruntów.

*Art. 37.* Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu, może zarządzić już w czasie pokoju na całym obszarze Państwa lub w poszczególnych jego częściach sprawdzenie stanu przysposobienia do świadczeń rzeczowych gospodarstw wiejskich w sposób określony w zarządzeniu tych ministrów.

*Art. 38.* (1) W czasie wojny, mobilizacji, tudzież w przypadkach, gdy tego wymagać będzie interes obrony Państwa, stwierdzony uchwałą Rady Ministrów, posiadacze gospodarstw wiejskich obowiązani są podporządkować się wszelkim zarządzeniom władzy, mającym na celu przystosowanie gospodarstw wiejskich do wytwórczości wojennej lub działalności, stosownie do żądania władzy.

(2) W szczególności Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu lub też upoważnione przez nich władze i organa mogą nakazać posiadaczom gospodarstw wiejskich:

1) wykonanie określonych prac i inwestycyj, związanych z nakazaną produkcją;

2) wykonanie określonych prac i inwestycyj, związanych z zabezpieczeniem środków wytwórczych lub uzyskanych wytworów;

3) wprowadzenie samopomocy rolnej, polegającej na obowiązku wzajemnej pomocy w obrębie gmin (gromad) i mającej na celu uzyskanie jak najwydatniejszej wytwórczości rolnej, ogrodowej lub hodowlanej w zakresie ustalonym przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych.

Rozdział V.

## Przepisy wspólne dla przysposobienia do świadczeń rzeczowych.

*Art. 39.* (1) Dostarczane przez Państwo dla celów przysposobienia do świadczeń rzeczowych urządzenia, maszyny, narzędzia, materiały ruchu, inwentarz żywy lub martwy, surowce, półfabrykaty, fabrykaty, produkty rolne i inne ruchomości nie stają się własnością przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego.

(2) Przepisu ust. (1) nie stosuje się, jeżeli z posiadaczem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego zawarto umowę w sprawie przysposobienia do świadczeń rzeczowych i w niej postanowiono inaczej.

*Art. 40.* (1) Przysposobienie do świadczeń rzeczowych odbywa się w zasadzie na koszt posiadacza przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego.

(2) Jeżeli jednak nakazane przysposobienie do świadczeń rzeczowych wykracza poza własny gospodarczy interes przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego, koszt przysposobienia w całości lub w części, wykraczającej poza własny gospodarczy interes przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego obciąża Skarb Państwa.

(3) Jeżeli nakazane przysposobienie do świadczeń rzeczowych powoduje dla przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego rzeczywiste szkody może posiadacz żądać odszkodowania w wysokości istotnie poniesionych strat.

(4) Jeżeli posiadacz przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego przyjmie z mocy umowy obowiązki nałożone przez władzę, a dotyczące przysposobienia, stosuje się zamiast przepisu ust. (2) i (3) postanowienia umowy.

*Art. 41.* (1) Minister do którego zakresu działania należy wydawanie zarządzeń i nakazów w sprawie przysposobienia do świadczeń rzeczowych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu lub upoważniona przez nich władza rozstrzyga w drodze orzeczenia ostatecznego, czy i w jakiej wysokości Skarb Państwa jest odpowiedzialny z tytułu nakazanego przysposobienia do świadczeń rzeczowych.

(2) Władza właściwa wydaje orzeczenie, na wniosek interesowanego posiadacza przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego.

(3) Przed wydaniem orzeczenia należy:

1) ustalić szczegółowo i ściśle zakres nakazanego przysposobienia do świadczeń rzeczowych;

2) ustalić stanowisko i żądania przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego, któremu nakazano przysposobienie do świadczeń rzeczowych;

3) zasięgnąć w razie potrzeby opinii rzeczoznawców, delegowanych przez odpowiednie zrzeszenia gospodarcze oraz instytucje samorządu gospodarczego.

(4) Interesowanemu służy prawo w terminie dni trzydziestu od dnia doręczenia orzeczenia domagać się w trybie powództwa sądowego ustalenia, w jakiej wysokości Skarb Państwa jest odpowiedzialny z tytułu nakazanego przez władzę przysposobienia do świadczeń rzeczowych.

(5) Wniesienie pozwu nie wstrzymuje obowiązku wykonania nakazanego przez władzę przysposobienia do świadczeń rzeczowych.

*Art. 42.* (1) W przypadku niewykonania w terminie oznaczonym czynności dotyczących przysposobienia do świadczeń rzeczowych, władza która przysposobienie nakazała, może zarządzić wykonanie nakazanych czynności w trybie administracyjnym.

(2) Koszty wykonania tych czynności ponosi obowiązany do ich wykonania, chyba, że ciążą one na Skarbie Państwa.

(3) Władza, która zarządziła wykonanie nakazanych czynności w trybie administracyjnym, orzeka o wysokości sumy, stanowiącej równowartość wykonania i zawiadamia obowiązanego o treści tego orzeczenia, doręczając mu nakaz zapłaty.

(4) Niewpłacona w terminie dni trzydziestu od daty doręczenia nakazu zapłaty, ustalona kwota kosztów (ust. (3)) podlega ściągnięciu w trybie administracyjnym.

(5) Interesowanemu służy prawo w terminie dni trzydziestu od daty doręczenia nakazu zapłaty domagać się w trybie powództwa sądowego obniżenia ustalonych kosztów. Sąd może na wniosek powoda w drodze zabezpieczenia powództwa zawiesić toczące się administracyjne postępowanie egzekucyjne.

*Art. 43.* (1) Przedsiębiorstwa i gospodarstwa wiejskie lub ich części przysposobione do świadczeń rzeczowych na koszt Skarbu Państwa mogą być zbywane tylko za zezwoleniem władzy, która nakazała przysposobienie.

(2) Przepisu ust. (1) nie stosuje się przy przenoszeniu własności przedsiębiorstw i gospodarstw wiejskich lub ich części, w drodze egzekucji.

(3) Ograniczenie prawa zbywania podlega ujawnieniu w księgach hipotecznych (gruntowych) i w rejestrach handlowych, na wniosek władzy, która nakazała przysposobienie.

*Art. 44.* Doprowadzenie do poprzedniego stanu przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego, przysposobionego do świadczeń rzeczowych, może nastąpić tylko za zezwoleniem władzy, która nakazała przysposobienie.

*Art. 45.* (1) Doprowadzenie do poprzedniego stanu przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego na koszt

Skarbu Państwa następować będzie na żądanie interesowanego i tylko wówczas, jeżeli utrzymanie stanu przysposobienia wykracza poza własny gospodarczy interes przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego lub powoduje rzeczywistą szkodę.

(2) Orzeczenie w sprawie odpowiedzialności Skarbu Państwa wydaje ostatecznie minister, który nakazał przysposobienie w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu, lub też upoważniona przez nich władza, po wysłuchaniu interesowanego i zasięgnięciu w razie potrzeby opinii odpowiednich zrzeszeń gospodarczych oraz instytucji samorządu gospodarczego.

(3) W razie odmówienia roszczeniu, interesowanemu służy prawo w terminie dni trzydziestu od dnia doręczenia orzeczenia domagania się w trybie powództwa sądowego ustalenia odpowiedzialności Skarbu Państwa z tytułu obowiązku wynikającego z ust. (1).

## Dział IV.
## Obowiązek świadczeń rzeczowych.

### Rozdział I.
### Przepisy ogólne.

*Art. 46.* (1) W razie wybuchu wojny lub zarządzenia mobilizacji powstaje z mocy samego prawa na całym obszarze Państwa obowiązek odstępowania na rzecz Państwa za wynagrodzeniem przedmiotów świadczeń rzeczowych, tudzież podporządkowania się w tym celu innym zarządzeniom władzy, przewidzianym w ustawie niniejszej (obowiązek świadczeń rzeczowych).

(2) Rada Ministrów może wprowadzić obowiązek świadczeń rzeczowych bądź na całym obszarze Państwa bądź też w poszczególnych jego częściach, gdy tego wymagać będzie interes obrony Państwa, stwierdzony uchwałą Rady Ministrów

*Art. 47.* (1) Obowiązek świadczeń rzeczowych trwa przez czas wojny lub pozostawania wojska, albo marynarki wojennej (ich części) w stanie zmobilizowanym. Termin ustania tego obowiązku ogłasza w drodze obwieszczenia Minister Spraw Wojskowych.

(2) W przypadku określonym w art. 46 ust. (2) obowiązek świadczeń rzeczowych trwa do czasu zniesienia go przez Radę Ministrów.

*Art 48.* (1) Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z interesowanymi ministrami oznaczać będzie w drodze zarządzeń, jakie rodzaje rzeczy (ruchomości i nieruchomości) oraz praw będą podlegać obowiązkowi świadczeń rzeczowych.

(2) Rzeczy i prawa, objęte obowiązkiem świadczeń rzeczowych, wedle zarządzenia wymienionego w ust. (1), mogą być z dniem wskazanym w tym zarządzeniu zajęte na rzecz Państwa dla celów świadczeń rzeczowych.

(3) Z dniem zajęcia przedmioty, wymienione w zarządzeniu, zostają wyłączone z obrotu i nie mogą być przerabiane, ani przenoszone na inne miejsce, jeżeli zarządzenie, wymienione w ust. (1), nie stanowi inaczej.

*Art. 49.* (1) W warunkach wymienionych w art. 46. podlegają obowiązkowi świadczeń rzeczowych bez potrzeby wydawania zarządzenia (art. 48 ust. (1) o objęciu pewnych przedmiotów obowiązkiem świadczeń rzeczowych:

1) artykuły żywności pochodzenia roślinnego, zwierzęcego lub mineralnego;

2) artykuły codziennej potrzeby, służące potrzebom higieny osobistej, mieszkania lub zwierząt;

3) pomieszczenia dla ludzi lub zwierząt.

(2) Wykaz artykułów, wymienionych w ust. (1) określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

### Rozdział II.
### Zakres obowiązku świadczeń rzeczowych.

*Art. 50.* Obowiązek świadczeń rzeczowych obejmuje:

1) obowiązek odstąpienia na rzecz Państwa prawa własności, użytkowania, używania i innych praw, odnoszących się do przedmiotów świadczeń rzeczowych lub ograniczenia tych praw;

2) obowiązek oddania na rzecz Państwa nieruchomości do użytku lub do swobodnego rozporządzenia;

3) obowiązek podporządkowania się żądaniom władzy w zakresie pewnego określonego wykonywania praw majątkowych lub korzystania z tych praw.

*Art. 51.* (1) Odstąpienie na rzecz Państwa prawa własności nieruchomości tytułem świadczenia rzeczowego następuje w drodze wywłaszczenia.

(2) Przy wywłaszczeniu nieruchomości nie stosuje się przepisów o obwieszczeniach, zawartych w art. 8 § 2, art. 11 § 2, art. 13, art. 21 § 2 oraz w art. 25 § 1 prawa o postępowaniu wywłaszczeniowym (Dz. U. R. P. z 1934 r Nr. 86, poz. 776).

*Art. 52.* (1) Oddanie do użytku nieruchomości uprawnia Państwo do urządzania na nich umocnień i fortyfikacyj, stawiania fabryk i innych budowli, mostów, lotnisk, dróg, budowy kolei żelaznych, urządzeń telekomunikacyjnych i innych urządzeń do celów wojennych, tudzież do eksploatacji lasów i kopalin.

(2) Oddanie nieruchomości do swobodnego rozporządzenia nadaje Państwu oprócz uprawnień, określonych w ust. (1) również prawo istotnej zmiany lub zburzenia budynków.

(3) Na żądanie właściciela nieruchomości, oddanej do użytku lub swobodnego rozporządzenia, przeprowadza się jej wywłaszczenie; zgłoszenie tego żądania nie wstrzymuje przejęcia nieruchomości.

*Art. 53.* (1) W zakresie podporządkowania się żądaniom władzy (art. 50 pkt 3) ministrowie, właściwi do zarządzenia przysposobienia do świadczeń rzeczowych lub upoważnione przez nich władze i organa, mogą:

1) nakazać przedsiębiorstwu przemysłowemu lub górniczemu prowadzenie pewnego rodzaju wytwórczości przemysłowej lub wydobycia górniczego, lub zakazać dotychczasowej produkcji;

2) nakazać przedsiębiorstwu przemysłowemu lub górniczemu magazynowanie i przechowywanie wyprodukowanych lub wydobytych przedmiotów;

3) nakazać przedsiębiorstwu handlowemu w zakresie jego obrotów magazynowanie i przechowywanie przedmiotów świadczeń;

4) mianować w przedsiębiorstwach przemysłowych i górniczych delegatów w charakterze instruktorów, inspektorów, kontrolerów i dozorców robót;

5) zarządzać wytwarzanie lub wydobywanie przedmiotów, albo też wykonywanie pewnych robót we własnym zakresie działania przez swoje organa przy użyciu całości lub części należących do przedsiębiorstwa: pomieszczeń, maszyn, silników, urządzeń, sprzętu, inwentarza, surowców, fabrykatów, półfabrykatów wszelkiego rodzaju zapasów i innych ruchomości;

6) wziąć przedsiębiorstwo w przymusowy zarząd lub w przymusową dzierżawę.

(2) Minister, właściwy do zarządzenia przysposobienia do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych, może w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych zarządzić łączenie przedsiębiorstw w przymusowe organizacje i tak powstałym organizacjom nadawać statuty. Na uczestników przymusowej organizacji może być nałożony obowiązek pokrycia kosztów założenia i działalności organizacji oraz kosztów nadzoru rządowego. Spory uczestników organizacji między sobą oraz spory uczestników z organizacją, wynikłe w zakresie działalności organizacji, rozpatrywane będą przez sądy polubowne których tryb powoływania określa statut.

*Art. 54.* (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych lub upoważnione przez nich władze i organa mogą w zakresie art. 50 pkt 3) nakazać posiadaczom gospodarstw wiejskich:

1) uprawę pewnych roślin, jej rozszerzenie, zmniejszenie lub zaniechanie;

2) hodowlę pewnych zwierząt, jej zwiększenie, zmniejszenie, zmianę kierunku lub zaniechanie;

3) wyróbkę pewnych sortymentów drzewnych lub pozyskiwanie użytków ubocznych, związanych z produkcją leśną lub też jej ograniczenie albo zaniechanie;

4) kopanie torfu opałowego według nakazanego systemu oraz zbiór torfu ściółkowego lub też wzmożenie, ograniczenie bądź zaniechanie kopania albo zbiórki;

5) magazynowanie i przechowywanie w sposób określony środków wytwórczych lub uzyskanych wytworów.

(2) Władze, wymienione w ust. (1) mogą ustanawiać dla oznaczonych gospodarstw wiejskich przymusowy zarząd lub przymusową dzierżawę, jeżeli tego wymaga interes obrony Państwa, albo też jeżeli:

1) gospodarstwo zostało opuszczone przez posiadacza bez ustanowienia zastępcy;

2) posiadacz gospodarstwa wiejskiego zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa;

3) gospodarstwo lub część gospodarstwa leży odłogiem, albo jest zupełnie zaniedbane;

4) posiadacz gospodarstwa wiejskiego nie stosuje się do nakazów lub zakazów, wydanych na podstawie ust. (1);

(3) Sposób stwierdzenia warunków, uzasadniających ustanowienie przymusowego zarządu lub przymusowej dzierżawy w gospodarstwach wiejskich określi rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

*Art. 55.* Rozporządzenie Ministrów: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu, określi tryb postępowania przy obejmowaniu przedsiębiorstw lub gospodarstw wiejskich w przymusowy zarząd lub przymusową dzierżawę, obowiązki i prawa osób, sprawujących przymusowy zarząd lub przymusową dzierżawę, tudzież tryb postępowania przy likwidacji przymusowego zarządu lub przymusowej dzierżawy.

*Art. 56.* (1) Przedsiębiorstwa i gospodarstwa wiejskie lub ich części, wzięte w przymusowy zarząd lub przymusową dzierżawę i przysposobione w tym czasie na koszt Skarbu Państwa do świadczeń rzeczowych, mogą być zbywane tylko za zezwoleniem władzy, która nakazała przysposobienie.

(2) Ograniczenie prawa zbywania podlega ujawnieniu w księgach hipotecznych (gruntowych) i rejestrach handlowych na wniosek władzy, która nakazała przysposobienie.

(3) Doprowadzenie do poprzedniego stanu przysposobionych do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstw i gospodarstw wiejskich, wziętych w przymusowy zarząd lub przymusową dzierżawę, może nastąpić w trybie i na warunkach, określonych w art. 44 i 45.

Rozdział III.

## Zgłaszanie zapotrzebowań na przedmioty świadczeń rzeczowych.

*Art. 57.* Prawo zgłaszania zapotrzebowań na przedmioty świadczeń rzeczowych służy Ministrowi Spraw Wojskowych oraz innym ministrom w zakresie ich działalności, a także władzom i organom przez nich upoważnionym.

*Art. 58.* Przy zgłaszaniu zapotrzebowań na przedmioty świadczeń rzeczowych oraz przy ich pobieraniu należy w miarę możności kierować się zasadą równomiernego obciążenia ludności świadczeniami.

*Art. 59.* Władze, upoważnione do zgłaszania zapotrzebowań świadczeń rzeczowych, kierują zgłoszenia te celem wykonania zapotrzebowania do władz administracyjnych, które określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Rozdział IV.

## Pobranie przedmiotów świadczeń rzeczowych.

*Art. 60.* (1) Władze administracyjne, określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 59, wydają na podstawie otrzymanych zapotrzebowań odpowiednie zarządzenia i nakazy, oraz doręczają je osobom, obowiązanym do świadczeń bezpośrednio lub za pośrednictwem władzy, odbierającej przedmiot świadczeń.

(2) Nakaz należy kierować bezpośrednio do posiadacza przedmiotu świadczeń rzeczowych lub pełnomocnika, jeżeli przepisy ustawy niniejszej lub wydanego na jej podstawie rozporządzenia nie stanowią inaczej.

(3) Obowiązek wykonania nakazu ciąży na osobach, którym zgodnie z przepisami ustawy niniejszej, lub wydanego na jej podstawie rozporządzenia nakaz doręczono.

*Art. 61.* W przypadku zgłoszenia zapotrzebowania na ten sam przedmiot świadczenia przez władze wojskowe i inne władze państwowe, pierwszeństwo zaspokojenia zapotrzebowania służy władzom wojskowym.

*Art. 62.* (1) Organ odbierający przedmiot świadczenia, obowiązany jest przy odbiorze doręczyć świadczącemu dowód wykonania świadczenia.

(2) Jeżeli posiadacz przedmiotu świadczenia jest nieobecny lub niewiadomy, należy pobrać świadczenie w obecności dwóch świadków.

(3) W przypadku, wymienionym w ust. (2), dowód wykonania świadczenia składa się u sołtysa lub u przełożonego gminy, którzy obowiązani są doręczyć go posiadaczowi przedmiotu świadczenia.

*Art. 63.* (1) Organ, odbierający przedmiot świadczenia, ma prawo bez osobnego zgłoszenia zapotrzebowania, zarządzenia i pobrania przedmiotów służących do opakowania, oraz prawo czasowego środka przewozowego, jeżeli celem dostarczenia przedmiotu świadczenia do oznaczonego miejsca i w oznaczonym czasie okaże się konieczne odpowiednie jego opakowanie lub użycie środka przewozowego. Środek przewozowy, powinna na jego zapotrzebowanie dostarczyć powiatowa władza administracji ogólnej.

(2) Organ, odbierający przedmiot świadczenia stwierdza pobranie przedmiotów, służących do opakowania, oraz czasowe użycie środka przewozowego w dowodzie wykonania świadczenia, odnoszącym się do głównego przedmiotu świadczenia, jeżeli opakowanie lub środek przewozowy pobrano u tej samej osoby.

*Art. 64.* (1) Jako przedmioty świadczeń rzeczowych, mogą być pobrane również ruchomości:

1) złożone i przechowywane w domach składowych, w składach i magazynach celnych, w magazynach kolejowych, pocztowych oraz w magazynach lub w składach innych przedsiębiorstw przewozowych;

2) przewożone lub transportowane lądem, wodą lub powietrzem.

(2) Wydanie przedmiotów świadczenia zwalnia w przypadkach, wymienionych w ust. (1), depozytariuszów lub przewoźników od ciążących na nich obowiązków prawnych. Wynagrodzenie z tytułu tych świadczeń służy interesowanym na zabezpieczenie tych samych praw, jakie im służyły na wydanych przedmiotach świadczeń.

(3) Rozporządzenie wykonawcze określi sposób pobierania przedmiotów świadczeń rzeczowych, wymienionych w ust. (1).

*Art. 65.* (1) Pobranie przedmiotów świadczeń rzeczowych może nastąpić także w drodze repartycji.

(2) Repartycja polega na ustaleniu ilości przedmiotów świadczenia jakie mają być dostarczone przez poszczególne okręgi administracyjne i w następstwie przez poszczególne podmioty obowiązane do świadczeń.

(3) Rozporządzenie wykonawcze określi władze, właściwe dla zarządzenia repartycji i do pobrania w drodze repartycji przedmiotów świadczeń rzeczowych oraz sposób pobrania w drodze repartycji przedmiotów świadczeń rzeczowych.

Rozdział V.

## Wynagrodzenie za świadczenia.

*Art. 66.* (1) Za świadczenia rzeczowe należy się wynagrodzenie.

(2) Wynagrodzenie nie należy się za zużycie dróg prywatnych oraz nie przynoszących dochodów placów niezabudowanych i budynków nieużytkowanych.

*Art. 67.* Podstawą określenia wysokości wynagrodzenia jest:

1) cennik przedmiotów świadczeń rzeczowych, albo
2) orzeczenie powiatowej komisji świadczeń rzeczowych, albo
3) orzeczenie specjalnej komisji świadczeń rzeczowych.

*Art. 68.* (1) Dla ustalania ceny przedmiotów świadczeń rzeczowych masowej produkcji i zbytu powołuje się wojewódzkie (stołeczną) komisje cennikowe i główną komisję cennikową.

(2) Do przedmiotów świadczeń rzeczowych masowej produkcji i zbytu zalicza się przede wszystkim przedmioty powszedniego użytku.

(3) Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Opieki Społecznej określi:

1) skład wojewódzkiej (stołecznej) komisji cennikowej i głównej komisji cennikowej; w skład tych komisyj, obok przedstawicieli władzy, wchodzić będą również przedstawiciele instytucyj samorządu gospodarczego oraz samorządu terytorialnego;

2) właściwość tych komisyj oraz ich obszar działania;

3) tryb postępowania przy ustalaniu ceny przedmiotów świadczeń rzeczowych.

*Art. 69.* (1) Komisje cennikowe ustalają ceny przedmiotów świadczeń rzeczowych periodycznie lub w miarę potrzeby i ogłaszają je w formie cenników, oznaczonych liczbami porządkowymi, ze wskazaniem miejscowości i daty wydania cennika, tudzież obszaru, na którym cennik ma obowiązywać.

(2) Wymienieni w art. 68 ust. (3) ministrowie przygotują już w czasie pokoju wykaz przedmiotów masowej produkcji i zbytu, które powinny być objęte cennikiem przedmiotów świadczeń rzeczowych.

*Art. 70.* (1) Dla ustalenia wysokości wynagrodzenia za świadczenia:

1) nie objęte cennikiem przedmiotów świadczeń rzeczowych i których ustalenie wysokości wynagrodzenia nie należy do specjalnej komisji świadczeń rzeczowych;

2) objęte cennikiem przedmiotów świadczeń rzeczowych w przypadku nieustalenia wynagrodzenia przez organ pobierający przedmiot świadczenia lub upoważniony do wypłaty, powołuje się powiatowe komisje świadczeń rzeczowych.

(2) Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Opieki Społecznej określi skład powiatowych komisyj świadczeń rzeczowych oraz tryb postępowania przy ustalaniu wynagrodzenia za świadczenia rzeczowe.

(3) W skład powiatowych komisyj świadczeń rzeczowych wchodzić będą, obok przedstawicieli władzy, przedstawiciele instytucyj samorządu gospodarczego oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego.

*Art. 71.* (1) Powiatowe komisje świadczeń rzeczowych powołuje do życia wojewoda (Komisarz Rządu na m. st. Warszawę) w porozumieniu z dowódcą okręgu korpusu (terytorialnym dowódcą równorzędnym) z chwilą powstania warunków, przewidzianych w art. 46.

(2) Powiatowe komisje świadczeń rzeczowych ustalają wynagrodzenie za świadczenia rzeczowe w formie orzeczenia.

*Art. 72.* (1) Dla ustalenia wysokości wynagrodzenia z tytułu:

1) wzięcia nieruchomości do używania, użytkowania, użytku lub swobodnego rozporządzenia;

2) przysposobienia przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego do świadczeń rzeczowych w warunkach określonych w art. 46;

3) podporządkowania przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego żądaniom władzy, przewidzianego w art. 53 lub 54;

4) odstąpienia praw do dóbr majątkowych nie będących rzeczami, powołuje się specjalne komisje świadczeń rzeczowych.

(2) Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Opieki Społecznej określi skład specjalnej komisji świadczeń rzeczowych oraz tryb postępowania przy ustalaniu wynagrodzenia za świadczenia rzeczowe, wymienione w ust. (1).

(3) W skład specjalnej komisji świadczeń rzeczowych wchodzić będą, obok przedstawicieli władzy, przedstawiciele instytucyj samorządu gospodarczego oraz samorządu terytorialnego.

Art. 73. (1) Specjalne komisje świadczeń rzeczowych tworzy w miarę potrzeby oraz w potrzebnej ilości kompletów minister, który wydał zarządzenie lub nakaz, powodujące w następstwie obowiązek wypłaty wynagrodzenia za świadczenie lub przysposobienie.

(2) Specjalne komisje świadczeń rzeczowych urzędują w miejscowości, oznaczonej przez właściwego ministra.

(3) Specjalne komisje świadczeń rzeczowych ustalają wynagrodzenie za świadczenia rzeczowe w formie orzeczenia.

*Art. 74.* (1) Wynagrodzenie za świadczenie rzeczowe, objęte cennikiem, wypłaca organ pobierający przedmiot świadczenia lub organ upoważniony do wypłaty w wysokości, określonej w cenniku.

(2) Jeżeli cena przedmiotu świadczenia jest w cenniku określona tylko przez podanie jej najniższej lub najwyższej granicy (skala cen), wysokość wynagrodzenia za świadczenia ustala w ramach skali cen organ pobierający przedmiot świadczenia, przy użyciu znawców, jeżeli istnieje możność ich powołania.

*Art. 75.* Wynagrodzenie za świadczenia:

1) do których ustalenia powołane są powiatowe lub specjalne komisje świadczeń rzeczowych;

2) objęte cennikiem, lecz za które należność nie została wypłacona przez organ pobierający przedmiot świadczenia, wypłacają kasy państwowe wedle zasad. określonych rozporządzeniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i innymi właściwymi ministrami.

*Art. 76.* (1) Wynagrodzenie za pobrane świadczenie będzie wypłacone w gotówce lub asygnatami.

(2) Warunki i sposób wypłaty wynagrodzenia określa rozporządzenie wykonawcze.

(3) Warunki i terminy wykupu asygnat ustala Minister Skarbu, któremu zarazem służy prawo ustalania oprocentowania oraz warunków odstępowania asygnat przez ich pierwotnych posiadaczy.

*Art. 77.* (1) Wynagrodzenie za pobrane świadczenie wypłaca się tylko na podstawie dowodu wykonania świadczenia.

(2) Organ, dokonywujący wypłaty lub kasa państwowa, zaznacza na dowodzie wykonania świadczenia wysokość i sposób wypłaty wynagrodzenia.

(3) Osoba, której wypłacono wynagrodzenie za świadczenie, potwierdza odbiór wynagrodzenia organowi, który dokonał wypłaty wynagrodzenia.

*Art. 78.* (1) Wynagrodzenie za świadczenie, pobrane w drodze repartycji, będzie wypłacone zarządowi gminy za okazaniem dowodu wykonania świadczenia.

(2) Zarząd gminy obowiązany jest, niezwłocznie po otrzymaniu wynagrodzenia, wypłacić każdemu ze świadczących należną kwotę.

*Art. 79.* Interesowany. który nie zadawala się wysokością wynagrodzenia, ustalonego w cenniku lub w orzeczeniu powiatowej, albo specjalnej komisji świadczeń rzeczowych, może w terminie dni trzydziestu od dnia zawiadomienia wykonywującego świadczenia o wysokości przyznanego wynagrodzenia domagać się ustalenia wysokości wynagrodzenia w drodze powództwa sądowego.

### Dział V.
### Bezpieczeństwo i ochrona tajemnicy.

*Art. 80.* (1) Wszelkie nakazy, polecenia, informacje lub wyjaśnienia dotyczące powszechnego obowiązku świadczeń rzeczowych oraz związane z nimi pisma, umowy, dokumenty i wiadomości stanowią tajemnicę w rozumieniu art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 851).

(2) Przepis ust. (1) dotyczy również pracowników, dostawców i odbiorców, którzy ze względu na zajmowane stanowisko lub wykonywanie zawodu w danym przedsiębiorstwie lub gospodarstwie wiejskim albo ze względu na uskuteczniane dostawy lub odbiór powzięli wiadomość o sprawach, wymienionych w ust. (1).

*Art. 81.* (1) Przysposabiane do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstwa i gospodarstwa wiejskie obowiązane są do stworzenia na własny koszt warunków, zapewniających bezpieczeństwo i ochronę tajemnicy państwowej w zakresie nakazanym przez władzę właściwą.

(2) Władzą właściwą do wydawania nakazów w sprawach bezpieczeństwa i ochrony tajemnicy państwowej jest minister właściwy do zarządzenia przysposobienia do świadczeń rzeczowych, działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

(3) Rada Ministrów: może przekazać Ministrowi Spraw Wojskowych sprawy związane z bezpieczeństwem

i ochroną tajemnicy państwowej przedsiębiorstw lub gospodarstw wiejskich, co do których zarządzone przysposobienie do świadczeń rzeczowych należy do innego ministra.

(4) Właściwi ministrowie mogą przekazywać swe uprawnienia, dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony tajemnicy państwowej w całości lub w części, władzom i organom podległym, które działają w porozumieniu z władzą wojskową, wyznaczoną przez Ministra Spraw Wojskowych.

*Art. 82.* Władza właściwa, celem zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony tajemnicy państwowej, może w szczególności już w czasie pokoju nakładać na posiadaczy przedsiębiorstw i gospodarstw wiejskich, przysposabianych do świadczeń rzeczowych:

1) obowiązek podporządkowania się wszelkim zarządzeniom władzy, mającym na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego we wszelkich przejawach jego wytwórczości lub działalności.

2) obowiązek opracowania i wprowadzenia w życie regulaminu wewnętrznego o bezpieczeństwie i zachowaniu tajemnicy według wskazówek władzy i zatwierdzonych przez władzę;

3) obowiązek niezatrudnienia lub zwalniania z pracy wskazanych przez władzę członków zarządu, jeżeli nie zamieszkują w kraju.

*Art. 83.* (1) Dane o przedmiotach świadczeń rzeczowych, zebrane od posiadaczy przedmiotów świadczeń rzeczowych albo od pełnomocników (pełnomocników komisarycznych, zastępców) oraz dane, zebrane na podstawie, rejestracji przedmiotów świadczeń rzeczowych, mogą być zużytkowane tylko dla celów, przewidzianych ustawą niniejszą.

(2) Wykorzystanie przez władze skarbowe uprawnień, przewidzianych ordynacją podatkową w stosunku do spraw objętych ustawą niniejszą- może odbywać się jedynie w sposób ustalony przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Dział VI.

## Przepisy szczególne.

*Art. 84.* (1) W czasie wojny Naczelny Wódz ma prawo stawiania Rządowi wiążących postulatów w sprawach świadczeń rzeczowych oraz prawo zgłaszania zapotrzebowań na przedmioty świadczeń rzeczowych — na obszarze całego Państwa. Prawo zgłaszania zapotrzebowań służy również władzom (organom) wojskowym, wskazanym przez Naczelnego Wodza.

(2) Naczelny Wódz może zastrzec sobie wykonanie na obszarze operacyjnym wszystkich lub pewnych uprawnień, które na podstawie niniejszej ustawy służą poszczególnym ministrom.

(3) W czasie wojny, w razie nagłej potrzeby lub na obszarze, na którym władze administracyjne na skutek działań wojennych nie funkcjonują, mogą władze uprawnione do zgłaszania zapotrzebowań, kierować zapotrzebowania do zarządu gminy, który postępuje w myśl art. 60. Gdyby i ten sposób nie dawał pewności, że świadczenie będzie na czas wykonane, mogą władze kierować zapotrzebowania w formie nakazów wprost do osób, od których żąda się świadczenia. Władze (organa) wojskowe mogą w tych przypadkach pobrać świadczenia nawet bez zapotrzebowania i bez nakazu — wprost od posiadacza przedmiotu świadczenia. Dowód wykonania świadczenia musi być świadczącemu zawsze wręczony.

(4) Naczelny Wódz drogą zarządzenia może określić również inne zmiany, poza określonymi w ust. (3) jakie należy stosować przy wykonaniu ustawy niniejszej na obszarze operacyjnym.

*Art. 85.* (1) Przepisy ustawy niniejszej stosuje się również do:

1) przedsiębiorstw i zakładów monopolowych,

2) przedsiębiorstw, zakładów i majątków państwowych, posiadających samoistną osobowość prawną,

3) państwowych przedsiębiorstw, przemysłowych, handlowych i górniczych, wydzielonych z administracji państwowej w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1927 r. o wydzielaniu z administracji państwowej przedsiębiorstw państwowych przemysłowych, handlowych i górniczych, oraz o ich komercjalizacji (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 195),

4) Banku Polskiego, Pocztowej Kasy Oszczędności oraz banków państwowych,

5) prywatnych przedsiębiorstw i zakładów oczyszczających i odwadniających spirytus oraz Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych — ze zmianami, wymienionymi w ust. (2).

(2) Zmiany te są następujące:

1) władzą właściwą do wydawania zarządzeń i nakazów z mocy ustawy niniejszej w stosunku do przedsiębiorstw, zakładów i majątków, wymienionych w ust. (1) pkt. 1), 2), 3), jest działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych — minister, któremu wymienione przedsiębiorstwa podlegają zaś w stosunku do banków, instytucyj, przedsiębiorstw i zakładów, wymienionych w ust. (1) pkt. 4), 5) — Minister Skarbu, działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych; uprawnienia te może właściwy minister przekazywać w całości lub w części władzom i organom podległym, które działają w porozumieniu z władzą wojskową, określoną przez Ministra Spraw Wojskowych;

2) przysposobienie do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstw, zakładów, majątków, banków i instytucyj, wymienionych w ust. (1) pkt. 1), 2), 3), 4) — odbywa się na ich własny koszt;

3) wymienione w ust. (1) pkt. 1), 2), 3), 4) przedsiębiorstwa, zakłady, majątki, banki i instytucje otrzymują wynagrodzenie z tytułu świadczeń rzeczowych w drodze rozliczeń rachunkowych ze Skarbem Państwa.

(3) Rada Ministrów może określić również inne zmiany, poza wymienionymi w ust. (2), które należy stosować do wymienionych w ust. (1) przedsiębiorstw, zakładów, majątków, banków i instytucyj przy wykonywaniu ustawy niniejszej.

*Art. 86.* (1) Przepisy ustawy niniejszej stosuje się również do zakładów leczniczych i lecznic weterynaryjnych, które określą w drodze rozporządzenia Minister Opieki Społecznej oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

(2) Przy stosowaniu ustawy niniejszej w stosunku do zakładów leczniczych i lecznic weterynaryjnych wprowadza się zmiany następujące:

1) władzą właściwą do wydawania zarządzeń i nakazów z mocy ustawy niniejszej w stosunku do zakładów leczniczych jest Minister Opieki Społecznej, działający w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu, a o ile chodzi o zakłady lecznicze kolei państwowych — również w porozumieniu z Ministrem Komunikacji; w stosunku do lecznic weterynaryjnych właściwym jest Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, działający w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu; uprawnienia te Ministrowie: Opieki Społecznej i Rolnictwa i Reform Rolnych mogą przekazywać w całości lub w części władzom i organom podległym, które działają w porozumieniu z władzą wojskową, określoną przez Ministra Spraw Wojskowych.

2) Obowiązek udzielania danych o przedmiotach świadczeń rzeczowych dotyczy: ilości i jakości łóżek szpitalnych, karetek pogotowia, przyrządów, narzędzi i przyborów lekarskich, dentystycznych i elektromedycznych, środków leczniczych i opatrunkowych i wszelkich innych posiadanych ruchomości, sposobu ich przechowywania i odświeżania, tudzież ilości i kwalifikacyj osobowych i fachowych personelu, zatrudnionego stale w zakładzie leczniczym;

3) celem przysposobienia zakładu leczniczego lub lecznicy weterynaryjnej do świadczeń rzeczowych, posiadacze tych zakładów i lecznic tak istniejących, jak i nowozakładanych obowiązani są już w czasie pokoju na żądanie właściwej władzy (ust. (2) pkt. 1):

a) dostosować budowę zakładu leczniczego lub lecznicy weterynaryjnej, albo też ich przeróbkę do działalności odpowiadającej potrzebom obrony Państwa lub warunkom wojennym,

b) posiadać i utrzymywać w należytym stanie oraz ilości i miejscu wskazanym przez władze, zapasy wojenne, dotyczące łóżek szpitalnych, karetek pogotowia, przyrządów, narzędzi i przyborów lekarskich, dentystycznych oraz elektromedycznych, środków leczniczych

i opatrunkowych, tudzież innych ruchomości, związanych z leczeniem i udzielaniem porad lekarskich,

c) dostosować kwalifikacje osobowe i fachowe personelu, zatrudnionego stale w zakładzie leczniczym lub lecznicy weterynaryjnej, do potrzeb wskazanych służbą sanitarno-wojskową w czasie wojny,

d) podporządkować się wszelkim żądaniom władzy w zakresie kontroli zapasów wojennych tudzież sposobów ich odświeżania.

3) Rada Ministrów może określić również inne zmiany, poza wymienionymi w ust. (2), które należy stosować do zakładów leczniczych i lecznic weterynaryjnych przy wykonywaniu ustawy niniejszej.

*Art. 87.* Umowy, podania i świadectwa w sprawie wykonania powszechnego obowiązku świadczeń rzeczowych są wolne od opłat stemplowych.

*Art. 88.* Towary celne, pobrane tytułem świadczenia rzeczowego, są wolne od należności celnych i innych, wymierzanych przy odprawie celnej oraz od ograniczeń przywozowych, z wyjątkiem towarów, pobranych od czasowego użytku, które są wolne tylko czasowo od tych należności.

Dział VII.

**Przepisy karne.**

*Art. 89.* Kto:

1) nie ustanawia pełnomocnika lub jego zastępcy,

2) nie zawiadamia władzy o wypowiedzeniu pracy lub o zwolnieniu z pracy pracownika, pełniącego obowiązki pełnomocnika, pełnomocnika komisarycznego lub zastępcy,

3) pełnomocnikowi, pełnomocnikowi komisarycznemu lub zastępcy, utrudnia wykonywanie obowiązków, wynikających z ustawy niniejszej lub przepisów na jej podstawie wydanych,

4) organowi, upoważnionemu do pobrania przedmiotów świadczeń rzeczowych, utrudnia pobranie tych przedmiotów,

podlega karze aresztu do dwóch miesięcy lub grzywny do 2000 zł, albo obu tym karom łącznie.

*Art. 90.* Kto:

1) nie udziela danych o przedmiotach świadczeń rzeczowych,

2) nie zgłasza do rejestracji przedmiotów świadczeń rzeczowych,

3) nie stosuje się do zarządzeń lub nakazów władzy, mającej na celu zapewnienie bezpieczeństwa lub ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego,

podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 3000 zł, albo obu tym karom łącznie.

*Art. 91.* Kto:

1) bez zezwolenia władzy zbywa przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskie, przysposobione do świadczeń rzeczowych,

2) bez zezwolenia władzy doprowadza do poprzedniego stanu przedsiębiorstwo lub gospodarstwo wiejskie, przysposobione do świadczeń rzeczowych, podlega karze aresztu do jednego roku lub grzywny do 50 000 zł, albo obu tym karom łącznie.

*Art. 92.* (1) Kto wbrew przepisom ustawy niniejszej, lub rozporządzeń, zarządzeń albo nakazów wydanych na jej podstawie:

1) nie przysposabia do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego, stosownie do żądania władzy lub obowiązku przyjętego umową,

2) nie dostarcza lub nie wytwarza, stosownie do żądania władzy, przedmiotów świadczeń rzeczowych,

3) nie stosuje się do nakazów lub zakazów, wydanych na podstawie art. 3, 32, 38 48, 53 lub 54,

podlega karze więzienia do roku lub aresztu do roku. Obok kary pozbawienia wolności, można orzec grzywnę do 100.000 zł.

(2) Jeżeli jednego z czynów wymienionych w ust. (1) dopuszczono się w czasie wojny, sprawca podlega karze więzienia do lat trzech lub aresztu do lat trzech. Obok kary pozbawienia wolności można orzec grzywnę do 300.000 zł.

*Art. 93.* Do orzekania o przestępstwach przewidzianych w art. 89 i 90, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Dział VIII

**Przepisy końcowe.**

*Art. 94.* Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą:

1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. października 1934 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 95. poz. 859);

2) art. 80 do 82 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382).

*Art. 95.* Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych oraz innym właściwym ministrom w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

*Art. 96.* Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: I. Mościcki
Prezes Rady Ministrów: Sławoj Składkowski
Minister Spraw Wojskowych: Kasprzycki

---

**106**

## ROZPORZĄDZENIE
## WOJEWODY ŚLĄSKO-DĄBROWSKIEGO

z dnia 5 marca 1946 r.

**o upoważnieniu organów samorządowych do nakładania kar w formie nakazów karnych.**

Na mocy postanowień art. 45 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365) zarządzam, jak następuje:

§ 1. (1) Upoważniam organa samorządowe, podległe powiatowym władzom administracji ogólnej do nakładania kar w formie nakazów karnych do wysokości trzech dni aresztu lub 500 zł kary pieniężnej, wzgl. obu tych kar łącznie — zależnie od rodzaju kary przewidzianego w przepisach wyszczególnionych w §§ 2, 3 i 4 niniejszego rozporządzenia.

(2) Organami samorządowymi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są:

w miastach wydzielonych z powiatowych związków samorządowych — prezydenci tych miast, w miastach niewydzielonych z powiatowych związków samorządowych — burmistrzowie, w gminach wiejskich — wójtowie.

§ 2. Uprawnienie organów samorządowych do wymierzania kar w formie nakazów karnych odnosi się do wykroczeń przewidzianych:

1) w rozporządzeniu z dnia 25 października 1920 r. *Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza* do walki z epidemiami, wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w przedmiocie budowy i utrzymania studni (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 677): niezaopatrzenie studni w wiadro umocowane na stałe na łańcuchu lub przy żurawiu, niezaopatrzenie studni w szczelne ruchome wieko dla przykrycia otworu studziennego, nieurządzenie podstawy na brzegu cembrowiny dla stawiania wiadra, czerpanie wody ze studni kopanych zapomocą naczyń przynoszonych z domu, pranie bielizny i płókanie naczyń bezpośrednio koło studni, nieodgrodzenie wzgl. niezabezpieczenie w inny sposób studni przed dostępem do niej dzieci i zwierząt;

2) W art. art. 249—311 rozp. Prez. R. P. z dnia 16 lutego 1928 roku o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 23, poz. 202, Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr. 86, poz. 663, Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 110, poz. 976 (art. 11) i Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 56, poz. 405): niewybrukowanie gruntu na około studni lub niepokrycie go ubitą gliną grubości 20 cm. do odległości 1 m. od ocembrowania studni oraz nienadanie temu gruntowi spadku zapewniającego odpływ od studni;

3) w ustawie z dnia 7. X. 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr 89, poz. 656), zmienionej Rozp. Prez. R. P. z dnia 14 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 18, poz. 151 i art. 94 rozp. Prez. R. P. z dnia 28. 12. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 110- poz. 976) oraz w przepisach wydanych na jej podstawie:

tamowanie ruchu na drogach, szybka jazda, nieutrzymy-

wanie koni w zaprzęgu na drogach, jazda i przepędzanie bydła po niewłaściwej stronie jezdni i przy wymijaniu, pozostawianie koni na drodze bez nadzoru oraz spanie woźnicy podczas jazdy, jazda saniami bez dzwonków lub grzechotek, bez dyszla lub hołobli, pozostawianie dzieci na jezdni bez opieki oraz wypuszczanie na drogę zwierząt i ptactwa domowego, przewożenie bez przykrycia oraz wystawianie wzdłuż drogi przedmiotów mogących płoszyć zwierzęta pociągowe i bydło, wzgl. powodować u ludności przestrach lub obrzydzenie, nieposiadanie tabliczek przy wozach znajdujących się na drogach publicznych poza obrębem miejsca zamieszkania właściciela, za wyjątkiem osobowych pojazdów niesłużących do celów zarobkowych, nieposiadanie przynajmniej jednego światła białego przy wozie znajdującym się nocą na drodze publicznej, nieposiadanie przy rowerze dobrze działającego hamulca i dzwonka, a z nastaniem zmroku — zapalonej latarki o białym świetle, nieposiadanie przez rowerzystów tabliczek rowerowych, używanie przez rowerzystów podczas jazdy innych sygnałów prócz dzwonka, używania podczas jazdy na rowerach poboczni dróg (burt) w czasie ruchu pieszego, jazda na rowerach po chodnikach, brak na pojazdach mechanicznych znaków rejestracyjnych, nieposiadanie przy pojazdach mechanicznych przepisowych latarń i niezapalanie ich, nieposiadanie przez kierowcę pojazdu mechanicznego ważnego pozwolenia na prawo prowadzenia pojazdu;

4) w art. 15 rozp. Prez. R P. z dnia 20. X. 1927 r. o dostarczaniu środków przewożowych dla wykonywania budowy i utrzymywania dróg publicznych i mostów (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr 95, poz. 846, zmienione art. 93 rozp. Prez. R. P. z 28. XII. 1934 r. (Dz. U. Nr 110, poz. 976): uchylanie się bez słusznej przyczyny od obowiązku dostarczenia środków przewozowych;

5) w przepisach ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220 ze zmianą dekretem z dnia 19 lutego 1945 r. Dz. U. Nr 8, poz. 37): wszystkie wykroczenia wymienione w art. 168 do art. 171 włącznie: niezgłoszenie się do rejestracji poborowych, przeciwdziałanie należytemu ułożeniu wykazów, rejestrów i list poborowych, niezgłoszenie się na wezwanie władz administracyjnych, rządowych i samorządowych w sprawach wojskowych, niezameldowanie o zmianie miejsca zamieszkania;

6) w art. 51 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojsk i marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr 97, poz. 681 w brzmieniu obwieszczenia Min. Spr. Wojsk. z dnia 8 sierpnia 1939 r. Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 531): niezgłoszenie domów lub pomieszczeń w terminie i w sposób przepisany, uniemożliwianie swym postępowaniem spokojnego i prawidłego zamieszkiwania w wyznaczonych pomieszczeniach w zamiarze zmuszenia uprawnionych do opuszczania pomieszczeń;

7) w przepisach rozp. Min. Spr. Wojsk. i Min. Spr. Wewn. z dnia 23 marca 1928 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa, Robót Publ., Przemysłu i Handlu, Poczt i Telegrafów oraz Skarbu w sprawie wykonania rozp. Prez. R. P. z dnia 8 listopada 1927 r. w brzmieniu obwieszczenia Ministra Spraw Wojskowych z 2 sierpnia 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 502) o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 44, poz. 425, Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 94, poz. 740 i Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 68, poz. 510): nieposiadanie dowodu tożsamości konia w czasie użytkowania konia w gminach wiejskich poza obrębem gminy miejsca stałego postoju konia, a w gminach miejskich poza obrębem swego gospodarstwa, niewręczenie dowodu tożsamości osobie użytkującej konia, nieokazywanie dowodu tożsamości na wezwanie władz rządowych lub samorządowych, jak również przy przeglądzie, poborze lub próbnym poborze, nieprzekazanie przez właściciela lub posiadacza konia dowodu tożsamości osobie nabywającej konia i nieprzyjęcie dowodu tego przez tę osobę, niezgłoszenie przez posiadacza konia w zarządzie gminy w terminie 7-dniowym faktu nabycia konia z równoczesnym przedstawieniem dowodu tożsamości, niezgłoszenie w zarządzie gminy w terminie 7-dniowym innych zmian dotyczących posiadania konia z równoczesnym przedstawieniem dowodu tożsamości, niezgłoszenie w zarządzie gminy właściwym dla miejsca zamieszkania właściciela w terminie 7-dniowym każdej zmiany stałego miejsca postoju konia, nieprzedstawienie dowodu tożsamości w urzędzie celnym w razie sprzedaży, wzgl. wyprowadzenie konia za granicę Państwa, niedoniesienie zarządowi gminy właściwemu dla miejsca zamieszkania posiadacza w ciągu 7 dni o zagubieniu, kradzieży lub zniszczeniu dowodu tożsamości, niewniesienie podania do rejonowego inspektora koni o wydanie duplikatu dowodu tożsamości;

8) w postanowieniach art. art. 20 i 21 rozp. Prez. R. P. z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr 77, poz. 673 i Nr 114, poz. 975, Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 26, poz. 229, Dz. U. R. P. Nr 26 poz. 229 z 1932 r. i Nr 67, poz. 622 (art. 8) i Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 110, poz. 976 (art. 75)): niezgłoszenie niezwłocznie wypadków zachorowania zwierząt, jak również wystąpienia u nich objawów wzbudzających podejrzenie zachorowania na jedną z chorób wymienionych w art. 20, nieodosobnienie zwierząt chorych i podejrzanych od innych zwierząt, które mogłyby ulec danej zarazie, wyprowadzanie takich zwierząt poza obręb swego gospodarstwa, niezabranianie dostępu do miejsc postoju takich zwierząt osobom postronnym, z wyjątkiem organów właściwych i lekarzy weterynaryjnych, nieusunięcia zwierząt padłych i zabitych w sposób nieszkodliwy, bądź to na wyznaczone w tym celu grzebowiska, bądź do zakładów utylizacyjnych;

9) w § 327 rozp. Min. Roln. z dnia 9. I. 1928 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewn., Skarbu i Komunikacji w sprawie wykonania rozp. Prez. R. P. z dnia 22. 8. 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. z 1928 r., Nr 19, poz. 167 i Nr 76, poz. 686, Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 7, poz. 45 i Nr 58, poz. 435 oraz Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 50, poz. 360): nietrzymanie psów na uwięzi na obszarach zagrożonych wścieklizną, określonych zarządzeniem powiatowej władzy administracji ogólnej;

10) w art. 2 ust. 2 lit. lit. a—f rozp. Prez. R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 42, poz. 417) używanie do pracy zwierząt chorych, rannych lub kulawych oraz utrzymywanie ich w stanie wybitnego niechlujstwa, bicie zwierząt po głowie, dolnej części brzucha, dolnych częściach kończyn, bicie zwierząt przedmiotami twardymi i ostrymi albo zaopatrzonymi w urządzenia obliczone na sprawienie specjalnego bólu, przeciążanie zwierząt pociągowych i jucznych ładunkami oczywiście nieodpowiadającymi ich sile lub stanowi dróg albo zmuszanie takich zwierząt do zbyt szybkiego biegu nieodpowiadającego ich siłom, przewożenie, przenoszenie lub przepędzanie zwierząt w sposób, w pozycji lub w warunkach, powodujących zbędne cierpienia fizyczne, używanie uprzęży, pęt, więzów itp. powodujących ból albo używanie ich w sposób mogący sprawić ból lub uszkodzenie cielesne, z wyjątkiem, gdy używanie takich przedmiotów jest potrzebne z powodu i w czasie tresury prowadzonej w interesie publicznym;

11) w rozp. Min. Roln. z dnia 27 marca 1931 r. o tępieniu ostu (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 363): nietępienie ostu;

12) w art. 24 ust. 2 i 3 rozp. Prez. R. P. z dnia 16 marca 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 32, poz. 309 zmienione ustawą z 15 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 390): niedopełnienie formalności meldunkowych, zaniedbanie wykonania innych obowiązków wynikających z tego rozporządzenia, uchylanie się od wykonania zarządzeń władz opartych o to rozporządzenie;

13) w art. 16, rozp. Prez. R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o godzinach handlu i godzinach otwarcia zakładów handlowych i niektórych przemysłowych (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 38, poz. 364 i Nr 57, poz. 545, Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr 23, poz. 236 zm. dekretem Prez. R. P. z dnia 10. 12. 1935 r. Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 575): przekroczenie przepisów tego rozporządzenia i rozporządzeń wydanych na jego podstawie;

14) w art. 11 ustawy z dnia 21 marca 1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 51, poz. 423 i Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 110, poz. 976 [art. 103]): znajdowanie się w stanie nietrzeźwości w miejscu publicznym;

15) w art. art. 28, 30, 31, 34 § 1 i art. art. 38, 39, 45, 46, 47, 48, 53 i 60 prawa o wykroczeniach (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 60, poz. 572);

16) w art. art. 9—12 i 15—19 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 224);

17) w rozporządzeniach i zarządzeniach wydanych przez Wojewodę Śląsko-Dąbrowskiego oraz przez właściwe powiatowe władze administracji ogólnej w województwie śląsko-dąbrowskim w wykonaniu i na podstawie przepisów wymienionych w §§ 2 i 3 nin. rozporządzenia;

§ 3. (1) Uprawnienie organów samorządowych wymienionych w rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 26 września 1935 r. o utrzymaniu porządku i czystości w miejscach publicznych i niektórych miejscach prywatnych (Dz. U. R. P. Nr 76, poz. 476) do wymierzania kar w formie nakazów karnych odnosi się do wykroczeń przewidzianych w tym rozporządzeniu Ministra Opieki Społecznej oraz w zarządzeniach i szczegółowych przepisach sanitarnoporządkowych wyd. na jego podstawie.

(2) Ponadto organa samorządowe upoważnione są do wymierzania kar nakazami karnymi za wykroczenia z art. 8 ust. 2 rozp. Prez. R. P. z dnia 16. 3. 1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 311 zmien. ustawą z dnia 31. 3. 1938 r. (Dz. U. Nr 24, poz. 210): brak ustępów oraz zbiorników na śmieci i odpadki w gospodarstwie.

§ 4. Uprawnienie organów samorządowych do wymierzania kar w formie nakazów karnych (§§ 1—3) nie rozciąga się na obszar sanitarny uzdrowisk użyteczności publicznej, o ile w myśl obowiązujących przepisów Wydziałowi Wykonawczemu danego uzdrowiska przysługuje prawo wymierzania kar za wykroczenia przewidziane w §§ 2 i 3 nin. rozporządzenia.

§ 5. (1) W sprawach o wykroczenia określone w § 2 pkt. 16 można wydawać nakazy karne na podstawie wniosków pokrzywdzonych oraz orzekać nakazami karnymi nawiązki do 300 zł i przepadek przedmiotu przestępstwa, których wartość nie przekracza 300 zł.

(2) W sprawach o inne wykroczenia, wymienione w nin. rozporządzeniu, nałożenie kary w formie nakazu karnego może nastąpić tylko w tych przypadkach, w których stosowanie nakazów karnych w myśl rozp. Prez. R. P. z 22. 3. 1928 r. o postępowaniu karno-admin. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365) jest dopuszczalne.

§ 6. (1) Przeciw nakazowi karnemu wydanemu przez organa samorządowe może skazany — a w sprawach o wykroczenia podane powyżej w § 2 pkt. 16 także i pokrzywdzony — wnieść w przeciągu dni 7-miu po doręczeniu nakazu — sprzeciw pisemny lub ustny do organu samorządowego, który nakaz wydał. W przeciwnym razie nakaz staje się prawomocny.

(2) Sprzeciw wniesiony w terminie spóźnionym odrzuci organ samorządowy, który nakaz wydał. W tym przypadku można w ciągu trzech dni od zawiadomienia o odrzuceniu sprzeciwu wnieść do organu samorządowego żądanie skierowania sprawy do właściwego Sądu Okręgowego, celem rozpatrzenia zasadności odmowy. Żądanie to można złożyć wprost do właściwego Sądu Okręgowego.

W razie wniesienia sprzeciwu w terminie, lub przywrócenia terminu, właściwa pow. władza admin. ogólnej przeprowadza zwyczajne postępowanie karno-administracyjne.

§ 7. Wymierzone przez organa samorządowe w drodze nakazów karnych grzywny przypadają, o ile poszczególne ustawy nie stanowią inaczej, na rzecz gminy i mają być użyte na cele Opieki Społecznej.

§ 8. (1) Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 15 marca 1946 r. na całem obszarze Województwa Śląsko-Dąbrowskiego.

(2) Równocześnie uchylam rozporządzenie Wojewody Kieleckiego z dnia 23 czerwca 1937 r. o upoważnieniu władz gminnych do nakładania kar w formie nakazów karnych (Kiel. Dz. Wojew. Nr 15, poz. 133) wydane w swoim czasie dla powiatów będzińskiego, zawierciańskiego i miasta Sosnowca.

Wojewoda: w/z. (—) Płk. *Ziętek,* Wicewojewoda

# DZIAŁ NIEURZĘDOWY

## OGŁOSZENIE PRZETARGU.

*Powiatowy Zarząd Drogowy* w Pszczynie rozpisuje przetarg publiczny na:

a) dostawę piasku gruboziarnistego loco droga Mikołów—Bielsko km 28,7—29,2 — 520 m³, Mikołow—Bielsko km 21,2—23,2 — 400 m³,

b) dostawę materiału na drogę Mikołów — Bielsko km 28,7—29,2 loco droga:
1. kanalizacyjnych rur betonowych Ø 0,40 m — 1000 mb.
2. krat do studzienek odwadniających — 20 szt.,
3. żużlu kopalnianego — 200 m³,

c) zwózkę materiałów kamiennych:
1. ze stacji kol. Pszczyna na drogę Pszczyna—Jawiszowice km 1,0—1,5 — 2300 t,
2. ze stacji Pszczyna na drogę Pszczyna—Żory km 38,7—42,5 — 3200 t,
3. ze stacji Pszczyna na drogę Żory—Pszczyna km 48,1—50,9 — 345 t,
4. ze stacji kol. Pszczyna na drogę Mikołów—Bielsko km 21,2—23,2 — 2660 t,
5. ze stacji kol. Jawiszowice na drogę Pszczyna—Jawiszowice km 8,3—12,0 — 2300 t,
6. ze stacji kol. Szuszec na drogę Żory—Pszczyna km 51,0—54,3 — 2500 t,
7. ze stacji kol. Orzesze na drogę Halemba—Orzesze km 28,9—30,1 — 170 t,
8. ze stacji kol. Bieruń-N. na drogę Kopciowice—Chełmek km 51,1—52,0 — 1280 t,
9. ze stacji kol. Pruchna na drogę Pawłowice—Pruchna km 0,0—7,5 — 375 t,
10. ze stacji kol. Dziedzice na drogę Mikołów—Bielsko km 28,7—29,2 — 2130 t.

Oferty w zalakowanych kopertach z napisem „Przetarg na dostawę i zwózkę materiałów drogowych“, składać należy w kancelarii Pow. Zarządu Drogowego, gmach Starostwa w Pszczynie, pokój nr 32, do dnia 12 marca, godz. 10-tą.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 12 marca, o godz. 11-tej, w biurze Pow. Zarządu Drogowego, pokój nr 33.

Powiatowy Zarząd Drogowy zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu, bez podania przyczyn.

Bliższych informacji udziela się w biurze PZD, pokój nr 33. 29/P.

Przew. Wydziału Drogowego: Starosta: (—) E. Kwaśny

## ZGUBIONE DOKUMENTY.

Unieważnia się skradzione dowody osobiste wraz z książeczką wojskową i kartą powołania na nazwisko Piasecki Teofil, Sosnowiec, Warszawska 12. 310

Unieważnia się zgubione dokumenty rejestracyjne samochodu osobowego marki „Opel-Kadet“ Nr. P. R. 6990, nr. podwozia 7705, nr. silnika 3710269 wystawione przez Wojewódzki Urząd Samochodowy Katowice na firmę „Orion“ Katowice, Jana 12. 321

*RED. I ADMIN.:* Urz. Woj. Śl.-D., ul. Jagiellońska 25 I. p. red.-pok. 244, tel. 444 i 452, adm.-pok. 242, tel. 356. *ZA REDAKCJE: Dr. Piotr Bałowski.*

*PRENUMERATA:* Roczna 360,— zł, półroczna 180,— zł, kwartalna 90,— zł. Prenumerata powinna być opłacana najpóźniej na 2 tygodnie przed rozpoczęciem każdego kwartału. Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów Śląsko-Dąbrowskiego Dziennika Wojewódzkiego należy wnosić do właściwych urzędów pocztowych lub Administracji niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru; późniejsze reklamacje będą uwzględniane tylko po uiszczeniu ceny reklamowanego numeru. Cena numeru pojedynczego jest zależna od objętości numeru.

*CENY OGŁOSZEŃ:* Za 1 mm szpalty redakcyjnej szerok. 82 mm 4,— zł, druk borgis lub petyt. Tabelaryczne i cyfrowe za 1 mm szpalty 50% więcej. O zagubionych dokumentach za wyraz 2 zł, najmniejsze ogłoszenie w tym dziale 20 zł. Ogłoszenia drukuje się po uiszczeniu całkowitej należności przy zamówieniu. Za terminowy druk ogłoszeń wydawnictwo nie odpowiada. Rękopisów nie zwraca się.

Wszelkie należności z tytułu prenumeraty i opłat za ogłoszenia uiszczać należy wyłącznie za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności Oddział w Katowicach na konto czekowe Nr III-4121. Do inkasa należności nikt nie jest upoważniony. **Cena 12,— zł.**

Tłoczono w Drukarni Państwowej Nr 1, (dawn. Drukarnia Urzędu Wojew. Śląsko-Dąbrowskiego), Katowice, Francuska 33, w podw., tel. 327-54

R 15024